

OTÁZKY A ODPOVĚDI K OŠETŘOVNÉMU pro zaměstnance (aktualizace k 30. 3. 2020) V DOBĚ EPIDEMIE

1. Jak se nově mění pravidla pro ošetřovné u zaměstnanců?

- Na ošetřovné má nárok **zaměstnanec, který nemůže pracovat, protože ošetřuje nemocného člena domácnosti. Nemusí jít nutně o potomka, nemusí to být ani přímí příbuzní.** Ošetřovaný člen domácnosti ale **musí prokazatelně žít ve společné domácnosti. Ošetřovné zaměstnanci také náleží z důvodu, kdy musí pečovat o zdravé dítě proto, že školské nebo dětské zařízení bylo uzavřeno** (z důvodu havárie, epidemie, jiné nepředvídané události), dítěti byla nařízena karanténa, nebo osoba, která jinak o dítě pečuje sama, onemocněla;
- pravidla pro ošetřovné se **od března 2020 po celou dobu platnosti mimořádných opatření přijatých v souvislosti s COVID-19 mění.** Nově mají pečující osoby nárok na ošetřovné **po celou dobu uzavření školských a dalších dětských zařízení**, ale i některých sociálních služeb pro hendikepované;
- nárok na ošetřovné mají pečující osoby dětí **mladších 13 let** a bude vypláceno i při péči o starší hendikepované děti **navštěvující školu.** Stejně tak ho dostanou i lidé, kteří z důvodu uzavření zařízení některých sociálních služeb (denní stacionáře apod.) pečují o **staršího hendikepovaného**, který s nimi **žije ve společné domácnosti**;
- dva pečující se nyní mohou o péči střídat dle potřeby vícekrát a neomezeně. Znamená to, že se mohou střídat v tom, kdo bude chodit do práce a kdo zůstane doma s dětmi nebo hendikepovaným;
- **ošetřovné bude vypláceno zpětně k datu přijetí mimořádných opatření.** Ve chvíli, kdy tato mimořádná situace pomine, budou opět platit původní pravidla.

2. Jaké jsou podmínky pro poskytování ošetřovného?

- Ošetřovné se zaměstnancům poskytuje na **celou dobu** platnosti mimořádného opatření o uzavření školních a dětských zařízení a některých sociálních služeb pro hendikepované;
- ošetřovné se bude vyplácet i v případě, že o uzavření zařízení z důvodu epidemie rozhodl sám **zřizovatel**;
- ošetřovné náleží pečujícím osobám **s dětmi do 13 let.** Posledním dnem, kdy může vzniknout nárok, je předcházející den před 13. narozeninami;
- pokud se rodiče starají o **hendikepované dítě**, neplatí žádná věková hranice;
- ošetřovné získají i lidé, kteří se z důvodu uzavření zařízení sociálních služeb (denní stacionáře apod.) starají o hendikepovanou osobu (alespoň I. stupeň závislosti), se kterou žijí ve společné domácnosti. Věkové omezení stanoveno není;
- pro vyplácení **peněžní podpory OSVČ** stanovilo Ministerstvo průmyslu a obchodu obdobná pravidla = OSVČ nemají nárok na ošetřovné, ale na jiné dávky. Více informací v dalším materiálu;
- pečující se mohou při péči o dítě nebo hendikepovanou osobu **střídat vícekrát** bez omezení.

3. Jak postupovat?

- Pečující osoba potřebuje získat od zařízení vyplněný formulář – o to požádá podle postupu daného zařízení (doporučujeme podívat se na webové stránky, kontaktovat je telefonicky);
- zařízení – tedy škola, dětské zařízení či zařízení určené pro péči o závislé osoby - vyplní formulář, který je dostupný na stránkách České správy sociálního zabezpečení:
<https://eportal.cssz.cz/web/portal/tiskopisy-zoppd>
- tento formulář zařízení vyplní a podepíše (v dokumentu část A) a elektronicky (i běžným mailem) zašle pečující osobě. Zařízení je povinné tento tiskopis pečující osobě vydat v den, kdy o něj požádá.
- Když pečující osoba obdrží tento tiskopis od zařízení, vyplní a podepíše jej (v dokumentu část B) a předá nebo elektronicky zašle (fotka, sken formuláře) svému zaměstnavateli;
- **návod, jak postupovat při žádání ošetřovného:**
<https://www.cssz.cz/web/cz/-/doporuceny-postup-pro-podani-zadosti-o-osetrovne-pri-peci-o-dite-do-10-let-z-duvodu-uzavreni-skolskeho-detskeho-zarizeni-skoly->
- dále je třeba vždy **po skončení kalendářního měsíce** předat zaměstnavateli tiskopis „**Výkaz péče o dítě z důvodu uzavření výchovného zařízení**“. V tomto tiskopisu vyplní dny, ve které pečoval o dítě. Nově je totiž možné, aby se pečující na ošetřovném střídali. Musí být tedy jasné, kdy byli doma s dětmi nebo hendikepovaným a kdy chodili do práce. Za tyto dny pak dostane namísto ošetřovného mzdu nebo plat. Tento výkaz předává pečující také svému zaměstnavateli. Výkaz je nutné vyplňovat každý měsíc:
- **tiskopis k tisku a ručnímu vyplnění:** https://www.cssz.cz/documents/20143/157311/Vykaz_pece.pdf/
- **nebo můžete využít interaktivní formulář:** <https://eportal.cssz.cz/web/portal/tiskopisy-vpduvz>
- zaměstnavatel po doplnění dalších rozhodných skutečností předává podklady pro rozhodnutí o dávce na příslušnou okresní správu sociálního zabezpečení, která dávku vyplácí.

4. Na jakou částku mám nárok?

- Základem pro výpočet ošetřovného je **průměrný denní příjem za rozhodné období** (zpravidla za 12 kalendářních měsíců před měsícem, ve kterém vznikla potřeba péče). Ten se dále podle zákona o nemocenském pojištění upravuje pomocí tří redukčních hranic, tím se získá tzv. **redukováný denní vyměřovací základ**. Ošetřovné se vyplácí za kalendářní dny (od prvního dne) a **činí 60 % redukováného denního vyměřovacího základu;**
- **příklady ošetřovného za 30 kalendářních dnů dle výše mzdy:**

Hrubá mzda	Čistá mzda (neuplatňuje slevu na dítě)	Ošetřovné (60 %)
• 20 000 Kč	• 15 856 Kč	• 10 800 Kč
• 25 000 Kč	• 19 303 Kč	• 13 500 Kč
• 28 000 Kč	• 21 370 Kč	• 15 120 Kč

5. Kdy bude ošetřovné vypláceno?

- Ošetřovné bude poskytováno po celou dobu trvání mimořádných opatření (i zpětně) a bude vypláceno za uplynulý kalendářní měsíc.

6. Nejčastější dotazy:

- **Vyplácí se ošetřovné i za víkendy nebo jen pracovní dny?**
Ošetřovné se bude i nadále **vyplácet za každý kalendářní den** ošetřování (stejně jako např. nemocenské), tedy i za víkendy.
- **Jestliže má rodina dvě děti a na jedno matka pobírá rodičovský příspěvek, může druhý rodič pobírat ošetřovné na druhé dítě?**
Ano, v případě, že jeden z rodičů pobírá rodičovský příspěvek nebo mateřskou, může druhý z rodičů na druhé dítě čerpat ošetřovné. Není ale možné, aby na to samé dítě pobírala matka rodičovský příspěvek a otec ošetřovné.
- **Mám dvě děti do 13 let a obě jsou kvůli zavření školy doma, dostanu ošetřovné na obě z nich?**
Nikoliv. Pečující osoba může v rámci jedné domácnosti získat jen jednu dávku. Nezáleží na tom, o kolik dětí se staráte.
- **Co když bude mé dceři/synovi v průběhu pobírání ošetřovného 13 let, mám dále nárok nebo mi ošetřovné skončí?**
Posledním dnem vzniku nároku na ošetřovné předcházející den před 13. narozeninami, **dávka se však vyplácí i v takovém případě až do konce mimořádného opatření.**
- **Pokud školka (například soukromá) nejdříve na několik týdnů zavřela, ale zvažuje obnovení provozu i v době nařízené karantény, může rodič dál čerpat ošetřovné?**
Pokud by školka obnovila provoz, přestala by platit podmínka potřeby péče a od data otevření školky by již **nárok na ošetřovné nebyl.**
- **Má nárok na ošetřovné někdo jiný než rodiče, třeba babička?**
O ošetřovné může požádat kterákoli jiná osoba než rodiče, **pokud bydlí s dítětem ve společné domácnosti a má účast na nemocenském pojištění** (zaměstnání, ne dohody).
- **Mé dítě je starší 13 let a má poruchu autistického spektra, mám nárok na ošetřovné?**
Nárok na ošetřovné mají pečující, kteří se z důvodu uzavření školy nebo zařízení sociálních služeb (denní stacionáře apod.) starají o hendikepovanou osobu (alespoň I. stupeň závislosti), se kterou žijí ve společné domácnosti. Věkové omezení stanoveno není.
- **Mám nárok na ošetřovné, pokud nejsem zaměstnaná a pečuji o dítě, které chodí běžně do stacionáře, který teď zavřeli?**
Nárok na ošetřovné mají pouze zaměstnanci, za které platí zaměstnavatel pojistné.
- **Mám nárok na ošetřovné, pokud jsem nezaměstnaná/ý, pracuji na DPP či DPČ?**
Nárok na ošetřovné **mají pouze zaměstnanci**, pracovníci na dohodu nemají určeno rozvržení pracovní doby a není možné určit, za jaké období jim příjem uchází.
- **Co když mi škola odmítla vydat tiskopis?**
Dle platné legislativy je škola povinná tiskopis vydat. Může vám ho zaslat elektronicky.
- **Jsem matka samoživitelka, mám jedno dítě, které chodí do školky, a pobírám na něj rodičovský příspěvek. Školku mu zavřeli. Mám nárok na ošetřovné?**
Pokud pracujete alespoň na částečný nebo plný úvazek, máte na ošetřovné nárok. Pokud jste doma s dítětem nebo pracujete pouze na DPP či DPČ nárok na ošetřovné nemáte.